

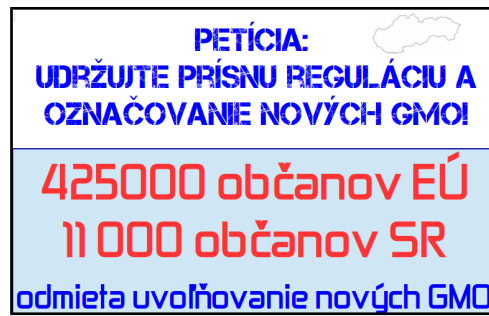
SLOVENSKO
BEZ GMO

Slow Food Pressburg

Občania odmietajú uvoľňovanie nových GMO.

Obrázok: Plagát z odovzdania petície

Trnava, 15.11.2023. Približne 425 000 občanov EÚ z toho 11 000 občanov zo Slovenska žiada formou petície ministrov o pomoc pri ochrane pred uvoľnením nových geneticky modifikovaných organizmov (GMO). Európska komisia v spolupráci s GMO priemyslom totiž navrhla deregulovať nové GMO a uvoľniť ich zo súčasnej EÚ legislatívy o GMO. Ochrana Európy v podobe tejto legislatívy bude zničená a veľká časť nových GMO (najmä Komisiou navrhovaná kategória 1) sa bez hodnotenia bezpečnosti, označovania a možnosti vysledovania, dostane na naše polia, záhrady, do krmív a do našich potravín. Návrh vychádza v ústrety GMO priemyslu a obracia sa chrbtom občanom aj prírode.

Nové GMO sa vyrábajú novými genomickými technikami, určenými na umelú modifikáciu DNA. Sú síce vylepšené, ako pôvodné techniky genetickej modifikácie, no neexistuje vedecký konsenzus, že sú bezpečnejšie, ako pôvodné GMO. Preto je v príkrom rozpore s princípom predbežnej opatrnosti, ak nové GMO nemajú byť regulované tak ako pôvodné GMO. Rovnakú mienku má aj Európsky súdny dvor, ktorého rozhodnutie však Komisia vôbec nerešpektuje, ale navyše navrhuje, aby sa s novými GMO narábalo ako s konvenčnými plodinami, ku ktorým ich prirovnáva. Návrh Komisie je nevedecký a postavený na neoverených sľuboch stojacich na vode, ktoré sme tu mali aj pri pôvodných GMO. V hre sú opäť biotechnologické spoločnosti, ktorým patenty a licencie zaručia zisk. Ich predošlé sľuby sa nesplnili, prečo by sme im mali veriť teraz? Žiadne úspešné suchu odolné, udržateľné GMO plodiny, ktoré znížia spotrebu pesticídov nie sú známe.

Možné dôsledky deregulácie:

- Bez označovania nových GMO stratia spotrebiteľia a producenti právo slobodného výberu a nevyhnú sa im. Významne bude ohrozený sektor ekologickej produkcie a produkcie bez GMO.
- Bez individuálneho hodnotenia bezpečnosti nových GMO sa budeme zahrávať s prírodou a zdravím občanov. NGT nemajú preukázanú funkčnosť a bezpečnosť. Nie sú také presné a spoľahlivé, vykazujú neželané zmeny v DNA. Aj keď v navrhovanej 1.kategórii NGT nie je zámerom vloženie cudzej DNA, tak k tomu dochádza, pretože na vloženie NGT do buniek sa používajú staré nástroje, ktoré obsahujú cudziu DNA. Navrhovaná 1.kategória NGT je veľmi široko koncipovaná a otvorená pre možnosť väčších genetických zmien, ako sa na prvý pohľad zdá. Avšak aj malé zmeny DNA, môžu mať široké následky. Čím viac neregulovaných nových GMO sa dostane na trh, tým bude vyššie riziko.
- Bez možnosti vysledovania a po ich uvoľnení, nebude prakticky možné zvrátiť prípadný škodlivý proces. Nové GMO sa môžu napríklad krížiť s divo rastúcimi rastlinami, šíriť v prírode a spôsobiť škodu na ekosystémoch.
- Bez kontroly nad patentmi hrozí monopolizácia trhu nadnárodnými spoločnosťami a strata autonómie.

- Bez možnosti zakázať ich pestovanie, štáty EÚ nezabránia vstupu GMO na ich územie.

V návrhu Komisie nie je možné nájsť kompromis prípadnými úpravami. Musí byť celý odmietnutý, nové GMO tak zostanú rozumne regulované podľa súčasnej legislatívy. Výrobca musí najprv preukázať ich bezpečnosť, označovať ich a až potom môže prísť reč o ich pestovaní. Je to úplne legitímna požiadavka, ktorá je odzrkadlená v hlavnej požiadavke petície Udržujte prísnu reguláciu a označovanie nových GMO:

Naliehavo Vás žiadame o zaujatie rozhodného stanoviska proti akýmkoľvek pokusom vylúčiť nové GMO z platných právnych predpisov EÚ o GMO a aby ste presadzovali povinné kontroly bezpečnosti, transparentnosť a označovanie všetkých GMO s cieľom zaručiť bezpečnosť našich potravín, ako aj chrániť prírodu, životné prostredie a našu slobodu výberu.

Petícia bola odovzdaná Ministerstvu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR a Ministerstvu životného prostredia SR. Rovnakú požiadavku, ako je v petícii, vyslovilo viac ako [50 slovenských organizácií a spoločností](#). Pred voľbami všetky 3 vládne strany [deklarovali](#), že sa postaví proti deregulácii nových GMO. O návrhu Komisie prebiehajú rokovania na Rade EÚ a v Európskom parlamente. Na Rade EÚ, ktorá bude zasadať dňa 20.11.2023, by sme mali spoznať stanovisko Slovenska k tejto téme.

Poznámka: Je snaha zahmlievať, že NGT a ich produkty nie sú GMO. NGT podľa [rozhodnutia](#) Európskeho súdneho dvora nie sú menej rizikové ako pôvodné GMO a musia spadať pod EÚ legislatívu o GMO a teda sú GMO. Samotný návrh Komisie tiež uznáva, že nové GMO sú GMO ([článok 3, strana 27](#)). GMO sú organizmy, ktorých genetický materiál bol pozmenený spôsobom, aký sa prirodzene nevyskytuje. Produkty NGT rozhodne pod túto definíciu spadajú.

S pozdravom petičný výbor
Občianska iniciatíva Slovensko bez GMO
VIPA - Vidiecky parlament
Druživa
CEPTA - Centrum pre trvaloudržateľné alternatívy
Ekotrend Slovakia
Priatelia Zeme - SPZ
Vidiecka platforma
Slow Food Pressburg

Kontakt: Ing. Peter Sudovský, Občianska iniciatíva Slovensko bez GMO, e-mail: info@vsetkoogmo.sk; tel: 0915115084; web: www.slovenskobezgmo.org

Viac sa dozviete v týchto podkladoch: <https://slovenskobezgmo.org/wp-content/uploads/2023/08/Podklady-k-navrhu-deregulacie-NGT.pdf>